

Planten in en om geitenstal

Henk ten Have

Het gebruik van planten in de geitenstal kan bijdragen aan een verbetering van de diergezondheid en het dierenwelzijn. Ook kunnen planten wellicht bijdragen aan emissiebeperking, landschappelijke invulling en biodiversiteit. Dat staat in het rapport 'Planten en bomen in en om de stal' van Roy Donker en Daniëlle Horyon, studenten aan de HAS Hogeschool in Den Bosch.

In opdracht van het Praktijknetwerk Ontwerp Duurzame Geitenstallen onderzochten Donker en Horyon de mogelijkheden van planten in en om de stal. Er werd gekeken naar kruiden, voederbomen, hang- en 'sierplanten' en bomen- en plantenrijen. Kruiden kunnen worden toegepast om preventief en/of curatief de gezondheid van de dieren te verbeteren en om de mineralenvoorziening in het rantsoen aan te vullen. Kruiden of delen van kruiden kunnen een positieve, maar ook negatieve werking op de geit hebben. Het is volgens de studenten belangrijk om te onderzoeken wat de bestanddelen van het kruid doen, voordat de dieren de kruiden aangeboden krijgen. Er zijn al voermengsels met kruiden op de markt. Daarnaast is een uitloop met een kruidenwei voor zwakke dieren een mogelijkheid; de dieren kunnen dan zelf de kruiden uitselcteren. Kruiden die geschikt zijn om in het geheel en vers aan geiten aan te bieden zijn: peterselie, weegbree, karwij, brandnetel, duizendblad, cichorei, paardenbloem, pastinaak en wilde peen.

Voederbomen

Door dieren toegang te geven tot voederbomen kunnen dieren natuurlijk gedrag, zoals knabbelen, vertonen. Ook krijgen ze tannine binnen die de gezondheid verbetert. Voor het toepassen van voederbomen is wel extra grond nodig; niet elk geitenbedrijf heeft die grond beschikbaar. Een oplossing zou het aanbieden van bundels snoeihout, van bijvoorbeeld de erfbepanting, kunnen zijn. Er kunnen rijen voederbomen geplaatst worden langs de stal, waarvan het snoeiafval naar de dieren kan. Hoe en wanneer de bundels aangeboden worden aan de dieren, zal nog verder moeten worden onderzocht.

Hang- en 'sierplanten'

'Sierplanten' kunnen in een geitenstal geplaatst worden voor een mooi uiterlijk en het imago. De sierplanten zullen goed afgeschermd moeten worden, zodat de geiten niet aan de planten kunnen knabbelen. Een mogelijkheid is om sierplanten op te hangen in de stal in verstelbare bakken die naar boven en beneden zijn te bewegen. Wanneer de planten te lang zijn en moeten worden gesnoeid, kunnen de bakken lager gehangen worden, waardoor de geiten de planten kort kunnen vreten. Een klimplant in de hoek van de stal is ook een mogelijkheid. In de loop van de tijd groeit de plant tegen het plafond omhoog waardoor een mooie groene bedekking ontstaat. Voorbeelden van planten die gebruikt kunnen worden als sierplanten in de stal en niet schadelijk zijn voor de geit: Italiaanse

jasmijn, wilde wingerd, braam, framboos, Oost-Indische kers, kiwi, siererwt.

Welke planten voor de geit het aantrekkelijkst zijn, moet nog onderzocht worden.

Bomen- en plantenrijen

Bomen- en plantenrijen rond de stal, in bakken of de volle grond, houden 'gemene' wind tegen. Ook zorgen ze enigszins voor het afvangen van fijnstof en ammoniak. Met bomen en planten kan de stal landelijk worden ingepast en ze verhogen de biodiversiteit. ✓

Het hele rapport 'Planten en bomen in en om de stal' en meer informatie rondom het Praktijknetwerk Ontwerp Duurzame Geitenstallen vindt u op de website www.verantwoordeveehouderij.nl (netwerken, netwerken 2011, Ontwerp duurzame geitenstallen (22)).

Testopstelling met hangplanten in geitenstal.

Foto: HAS Hogeschool